

Om te voorkomen dat het klimaatprobleem uit de hand loopt, moet de uitstoot van broeikasgassen snel en fors omlaag. Daar is meer voor nodig dan goede wil en vrijwillige afspraken. Daarom voert een brede coalitie van organisaties campagne voor de invoering van een krachtige Klimaatwet.

Tijd voor een *krachtige* Klimaatwet

Het klimaat verandert en de uitstoot van broeikasgassen moet fors omlaag. Dat beseffen inmiddels heel veel mensen. Nederland en Europa hebben klimaatdoelstellingen geformuleerd voor het jaar 2020. Dat is een goed begin, maar geen garantie dat de noodzakelijke maatregelen om het klimaatprobleem echt aan te pakken ook genomen worden. Zuiniger omgaan met energie en investeren in schone energie mag niet langer vrijblijvend zijn. Zoals een kloppende rijksbegroting tegenwoordig vanzelf spreekt, zal een lage CO₂-uitstoot dat ook moeten worden. Daarom heeft Nederland een Klimaatwet nodig, waarin we vastleggen dat we jaarlijks minimaal 3 procent minder CO₂ uitstoten.

Klimaatdoelen worden *niet vanzelf* gehaald

Overall op aarde zien we tekenen van een snel veranderend klimaat. Toename van extreme regenval en ongebruikelijke droogtes zijn daar het bewijs van. Het ijs op de Noordpool en het landijs op Groenland smelten veel sneller dan gedacht.

Ook zijn er aanwijzingen dat de klimaatverandering zichzelf kan versnellen en dat dramatische, onomkeerbare veranderingen mogelijk zijn. En dat terwijl de wereldwijde CO₂-uitstoot sneller stijgt dan ooit.

Het klimaatprobleem is té ernstig om met vrijblijvende maatregelen te worden opgelost. Een brede coalitie van maatschappelijke organisaties wil daarom dat Nederland een Klimaatwet invoert.

Deze wet moet garanderen dat we onze uitstoot daadwerkelijk terugdringen. Het doel van het kabinet om de uitstoot van broeikasgassen in 2020 met 30 procent te verminderen is goed, maar is niet juridisch bindend en biedt geen enkele zekerheid voor volgende kabinetsperiodes.

De Klimaatwet moet daarnaast garanderen dat we de belangrijkste slachtoffers van klimaatverandering, met name in de armste landen, helpen om zich aan te passen aan de klimaatverandering die nu al onvermijdelijk is. Ook het bedrijfsleven wil duidelijkheid voor de lange termijn met het oog op investeringen in nieuwe technologieën. De Klimaatwet biedt die duidelijkheid.

Maatregelen mogen niet vrijblijvend zijn

Deze brochure geeft antwoord op een aantal vragen: Wat staat er in de Klimaatwet? Wat is de meerwaarde van een Klimaatwet? En welke andere landen stellen al een Klimaatwet op?

Urgentie van het klimaatprobleem

Om de opwarming van de aarde tot maximaal 2 graden Celsius te beperken, moet de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen fors omlaag. Daarvoor moeten mondiale emissies uiterlijk in 2015 hun maximum bereikt hebben, waarna vooral de emissies van industrielanden fors moeten dalen. Volgens het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) moet de uitstoot van broeikasgassen in 2050 zo'n 80 tot 95 procent lager uitkomen dan in 1990 om de 2 graden doelstelling te halen¹.

De vooruitzichten zijn onrustbarend. De CO₂-uitstoot stijgt sneller dan de hoogste voorspellingen van het IPCC. Volgens de World Energy Outlook 2007 van het Internationale Energie Agentschap (IEA) zal de mondiale CO₂-uitstoot tussen 2005 en 2030 bij

ongewijzigd beleid stijgen met 57 procent. Volgens scenario's van het IPCC stevenen we daarmee af op een gemiddelde temperatuurstijging op aarde van 3 tot 6 graden Celsius boven het preindustriële niveau.

Satellietfoto's laten zien dat de Noordpool bij de huidige opwarming (0,7 graden Celsius) over enkele decennia definitief wegsmelt. Bij verdere opwarming (1 tot 2 gra-

den Celsius) wordt de voedselproductie op veel plaatsen in de wereld bedreigd en krijgen we te maken met verhoogde rivierafvoeren, zeespiegelstijging, wateroverlast en droogte. Bij een temperatuurstijging van 4 tot 5

graden Celsius verwacht het IPCC dat tweederde van de wereldbevolking te maken krijgt met ernstige waterproblemen en zullen er zeer waarschijnlijk onomkeerbare veranderingen plaatsvinden in het wereldklimaat. De aarde zal dergelijke veranderingen ongetwijfeld overleven, maar dat zal gepaard gaan met veel menselijk leed.

De noodzaak om de emissiegroei al in 2015 om te buigen naar een afname is dus groot. De vooruitzichten die het IEA schetst, maken duidelijk dat we

in een enorme tijdslem verkeren. Bij uitstel van de ombuiging zullen later nog forsere emissiereducties nodig zijn. Tien jaar uitstel betekent bijvoorbeeld dat het tempo waarmee de uitstoot wordt teruggedrongen moet verdubbelen². Dat gaat gepaard met grootschalige kapitaalvernietiging, omdat ons energieproductiesysteem zich niet zo snel kan aanpassen: een elektriciteitscentrale is gebouwd om dertig à veertig jaar mee te gaan.

De vooruitzichten zijn onrustbarend

Wat staat er straks in de *Klimaatwet*?

Minder uitstoot

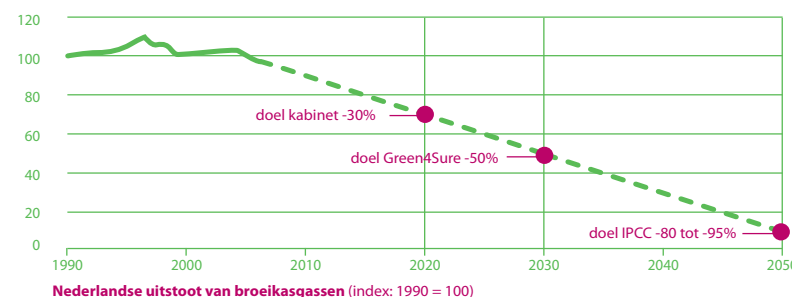
In de Klimaatwet staat hoeveel broeikasgassen er in Nederland jaarlijks de lucht in mogen: het nationale klimaatbudget. Dit budget daalt elk jaar met ongeveer 3 procent. Dit jaarlijkse percentage is afgeleid van de volgende klimaatdoelen die ook in de Klimaatwet zijn opgenomen:

- in 2020 stoot Nederland 30 procent minder broeikasgassen uit dan in 1990.³
- in 2030 stoten we 50 procent minder uit dan in 1990⁴
- in 2050 stoten we 80 tot 95 procent minder uit dan in 1990⁵
- deze doelen worden vertaald in jaarlijkse tussendoelen: elk jaar stoten we minimaal 3 procent minder uit
- Het jaarlijkse klimaatbudget wordt verdeeld over de vakministeries. De vakministers worden verantwoordelijk voor de doelstellingen van hun sector.

Het vertrekpunt van de Klimaatwet is de doelstelling van het kabinet: 30 procent minder uitstoot in 2020. De Klimaatwet trekt deze lijn vervolgens door naar de toekomst.

De Klimaatwet biedt enige flexibiliteit om pieken in de CO₂-uitstoot door strenge winters in de jaren daarna te compenseren. De hoogte van de doelen wordt afgeleid van gezaghebbende wetenschappelijke adviezen over wat nodig is om de opwarming tot maximaal twee graden te beperken, en zal met regelmaat tegen het licht worden gehouden aan de hand van voortschrijdende wetenschappelijke inzichten.

De Klimaatwet is een kaderwet: het doel ligt vast, niet welke maatregelen of beleidsinstrumenten moeten worden ingezet. De overheid bepaalt zelf welke beleidsmaatregelen het meest geschikt zijn om de doelen in de Klimaatwet te halen. Jaarlijks wordt de voortgang gecontroleerd door de Tweede Kamer. Als de maatregelen onvoldoende blijken, komt het kabinet met aanvullende maatregelen. De Klimaatwet is een stok achter de deur om de overeengekomen doelen daadwerkelijk te halen.

**Kaderwet is
stok achter de deur**

Klimaatsteun aan ontwikkelingslanden

De broeikasgassen die de geïndustrialiseerde landen de afgelopen 150 jaar hebben uitgestoten, zijn de oorzaak van de huidige klimaatverandering. Ontwikkelingslanden hebben daar veel minder aan bijgedragen, maar worden het zwaarst getroffen door de gevolgen. Of het nu gaat om extreme droogte, overstromingen, de moesson die onberekenbaar is geworden of watertekorten: het treft ontwikkelingslanden vele malen harder dan ons hier in Nederland.

Daarom willen we in de Klimaatwet opnemen dat Nederland geld vrijmaakt om deze landen te ondersteunen bij hun aanpassingen aan de klimaatverandering. Maar er is meer nodig. Om de mondiale uitstoot van broeikasgassen tegen te gaan, is het noodzakelijk dat ook ontwikkelingslanden hun economieën vergroenen. Rijke landen zullen die vergroening financieel en technologisch moeten ondersteunen. Ook dat moet een plek krijgen in de Klimaatwet. De middelen die daarvoor nodig zijn, zijn aanvullend op het reguliere budget voor ontwikkelingssamenwerking.

Nederland loopt achter

Nederland behoort met zijn klimaat- en energiebeleid tot de grijze middenmoot. In de Climate Change Performance Index (CCPI), die tijdens de klimaatonderhandelingen in Bali, eind 2007, werd gepubliceerd, neemt ons land een armzalige dertigste plaats in op een ranglijst van 56 landen die samen meer dan 90 procent van alle CO₂ uitstoten. Zelfs in de Europese Unie komt Nederland niet verder dan de achttiende plaats.

Nederland loopt achter. Het kabinet wil per jaar 2 procent energie besparen, terwijl Nederland sinds 2000 niet verder komt dan 0,7 procent per jaar.⁶ Een historisch dieptepunt. Wat duurzame energie betreft is Nederland hekkensluiter in Europa. Slechts 2,6 procent van de totale binnenlandse energieproductie is duurzaam. Kortom, Nederland heeft een flinke achterstand in te lopen.

Daar wordt nogal eens tegenin gebracht dat Nederland zijn Kyoto-doelstellingen naar verwachting gaat halen.⁷ Schijn bedriegt. De trend in onze elektriciteitsvoorziening en energiegebruik is onveranderd onduurzaam. De CO₂-uitstoot in Nederland steeg tussen 1990 en 2006 met 8 procent.⁸ Als we 'Kyoto' halen, is dat dankzij de aankoop van forse buitenlandse emissiereducties en de reductie van lachgas (N₂O) en methaan (CH₄) in de landbouw. Dat laatste is winst die maar één keer kan worden geboekt, aangezien het gaat om technische maatregelen met een beperkt potentieel. Daar komt bij dat Nederland 16 procent elektriciteit importeert waarvan de CO₂-uitstoot niet aan ons land wordt toegerekend. Volgens het monitoringsrapport 2006-2014 van netbeheerder TenneT wordt Nederland, als de geplande bouw van vijf tot tien nieuwe gas- en kolencentrales doorgaat, vanaf 2008/2009 een netto-exporteur van elektriciteit.

Het effect laat zich raden. Zelfs de CO₂-uitstoot van twee grote kolencentrales doet de door het kabinet voorgenen reductie (6 tot 10 Mton) teniet.

Waarom een Klimaatwet?

Nederland en de EU doen toch al heel veel aan het klimaatprobleem? Waarom hebben we dan een Klimaatwet nodig?

Omdat de plannen van het kabinet ontoereikend zijn

Volgens het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP) en het Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN) gaat het kabinet de klimaatdoelen niet halen met de maatregelen uit het werkprogramma 'Schoon en Zuinig'.⁹ Bovendien maakt het kabinet zich erg afhankelijk van anderen: zo wordt verondersteld dat de volgende kabinetten het huidige beleid voortzetten én dat de EU haar beleid aanzienlijk intensificeert. Met een Klimaatwet zetten we in op een eigen vooruitstrevende koers, die weliswaar makkelijker wordt met goed Europees beleid, maar daar niet van afhankelijk is.

Het kabinet vertrouwt in hoge mate op vrijwillige afspraken (convenanten) met het bedrijfsleven. De geschiedenis leert dat convenanten meestal resulteren in 'business as usual'. Daarmee wordt het halen van de doelen van het kabinet uiterst onzeker. Convenanten zijn wel geschikt als aanvullend instrument om beschikbare kennis te verspreiden, zo blijkt uit een onderzoek van de Universiteit Twente. Echter niet om grote emissiereducties te behalen.

Een ander nadeel is dat CO₂-uitstoot geen duidelijke prijs krijgt op de markt, waardoor minder nieuwe innovaties worden uitgelokt. Dat komt omdat convenanten achterblijvers beschermen en koplopers niet belonen.

Het meest schrijnende recente voorbeeld is het Convenant Benchmarking Energie-efficiency. Uit een evaluatie in 2006 blijkt, dat er tussen 1999 en 2006 sprake is geweest van óntsparring in plaats van besparing. De Milieubalans 2007 bevestigt dit beeld.

In het Duurzaamheidsakkoord dat het kabinet eind 2007 met het bedrijfsleven afsloot, accepteert het kabinet dat het bedrijfsleven in 2020 niet 30 maar slechts 20 procent minder broeikasgassen uitstoot. Hierdoor is het kabinetsdoel (min 30 procent) feitelijk onhaalbaar geworden.

Recent hebben drie adviesraden¹⁰ in een advies geconcludeerd, dat het huidige beleid voor de transportsector volstrekt onvoldoende is om de klimaatdoelen te halen.

Omdat we het met Europees beleid alléén niet halen

Er zijn drie redenen waarom een Nederlandse Klimaatwet nodig is ondanks Europees beleid:

1 - De Europese klimaat- en duurzame energiedoelen zijn lager

De Europese Commissie heeft in januari 2008 een klimaatpakket afgekondigd. Daarin hoeft de Nederlandse uitstoot voor binnenlandse sectoren (verkeer, huizen en gebouwen, kleine bedrijven) in 2020 slechts met 16 procent omlaag. Ook het aandeel duurzame energie is daar-

in lager dan het kabinet zichzelf ten doel had gesteld. Deze Europese doelen zijn te laag om beneden het scenario van 2 graden opwarming te blijven. Dit gebrekkige Europese beleid maakt de weg vrij voor toekomstige kabinetten om de huidige Nederlandse doelstelling (30 procent minder uitstoot in 2020) naar beneden bij te stellen.

Reden te meer om een Klimaatwet in te voeren. Die houdt Nederland bij de les en voorkomt dat de politiek zich verschuilt achter het Europese beleid.

2 - De Europese beleidsmaatregelen zijn ontoereikend

De Europese Unie stelt vooral doelen, maar de beleidsmaatregelen om deze doelen te bereiken zijn ontoereikend. Zo zijn de CO₂-normen voor auto's te slap en laten energienormen voor elektrische apparaten zoals tv's en koelkasten op zich wachten.

Sommigen stellen dat Nederland niet onafhankelijk van Europa een scherpere koers kan varen en dat de invoering van een Klimaatwet dus geen zin heeft. Dat klopt niet. Nederland heeft invloed op het Europese beleid. Hoe meer landen ambitieuze klimaatdoelen stellen, hoe groter de roep vanuit die landen om meer effectieve Europese maatregelen. Daarnaast kan Nederland wel degelijk nationaal beleid voeren. Zonder krachtig Europees beleid is dat soms moeilijker, maar zeker niet onmogelijk. Zo kan Nederland met alleen nationale maatregelen veel meer energiebesparing en duurzame energie realiseren in huizen en gebou-

wen. In Green4sure, het groene energieplan van milieuorganisaties en vakbonden (zie pagina 12), is doorgerekend hoe Nederland in 2030 60 procent emissiereductie kan realiseren in de bebouwde omgeving (t.o.v. 1990). Een van de maatregelen is de verplichtte levering van 100 procent duurzame elektriciteit aan de bebouwde omgeving. Ook op het gebied van verkeer en vervoer kan het binnenlandse beleid onafhankelijk van de EU fors worden aangescherpt. Bijvoorbeeld door minder te investeren in asfalt en meer in openbaar vervoer, door de snelle invoering van een effectieve kilometerheffing die maximaal is gedifferentieerd naar milieugrondslag en door een uitbreiding van de huidige bonus-malus regeling, waarmee schone auto's goedkoper en vieze auto's duurder worden. Een nationaal beleid voor de industrie wordt een stuk lastiger, maar precies op dat vlak gaat het Europese beleid al de goede richting op.

3 - Handhaving klimaatdoelstellingen van lidstaten is onzeker

Het is nog volstrekt onzeker of en hoe de EU het behalen van de klimaatdoelstellingen door de lidstaten gaat handhaven. Uit de praktijk van de afgelopen jaren blijkt dat de EU niet altijd even effectief is in het handhaven van nationaal milieubeleid van lidstaten. De Klimaatwet zorgt ervoor dat de handhaving juridisch is geregeld en sancties volgen als de wet niet wordt nageleefd.

Omdat een Klimaatwet jaarlijks afrekenbare tussendoelen vastlegt

Een Klimaatwet legt jaarlijkse tussendoelen vast: elk jaar gaat de uitstoot minimaal 3 procent omlaag. Deze tussendoelen brengen Nederland in stappen bij de langetermijndoelen voor 2020 en daarna. Op die manier zijn er tijdens elke kabinetsperiode controlemomenten en

kan de voortgang bewaakt worden. Zo voorkomen we dat actie wordt uitgesteld.

Als de tussendoelen niet gehaald dreigen te worden, schrijft de Klimaatwet voor dat het kabinet met aanvullende maatregelen komt.

Omdat een Klimaatwet doelen bindend vastlegt

Klimaatdoelen vaststellen is niet voldoende. Om er zeker van te zijn dat ze daadwerkelijk worden gehaald, moeten ze bindend worden vastgelegd. Dat gebeurt het beste in een wet. Een wet geldt immers voor iedereen in Nederland en maakt voor iedereen duidelijk welke afspraken er precies gelden. Dan is duidelijk welke kli-

maatdoelen wanneer moeten worden gehaald. En wie welke bijdrage moet leveren en binnen welke termijn. De wet regelt ook wat er gebeurt als de doelen niet gehaald worden. Een Klimaatwet is de eerste noodzakelijke stap om zeker te stellen dat we in 2050 écht 80 tot 95 procent minder CO₂ uitstoten dan in 1990.

Een Klimaatwet is goed voor *mensen en bedrijven*

Een Klimaatwet doorbreekt de patstelling

Veel mensen en bedrijven willen investeren in klimaatvriendelijk consumeren en produceren. Bijvoorbeeld door de aanschaf van groene stroom, spaarlampen, een zuinige auto en het isoleren van de eigen woning. De motivatie wordt een stuk minder als de buurman of een concurrerend bedrijf dat niet doet. Het klimaatprobleem wordt alleen opgelost als iedereen meedoet. Anders

wordt het draagvlak ondermijnd en moeten koplopers vrezen voor hun concurrentiepositie.

Alleen de overheid kan deze patstelling doorbreken door aan CO₂ een prijskaartje te hangen en regels en energienormen in te voeren die voor iedereen gelden. Een Klimaatwet kan dit voor langere tijd garanderen.

Een Klimaatwet biedt investeringszekerheid

Door een Klimaatwet kunnen mensen en bedrijven erop vertrouwen dat hun investeringen in energiebesparen, de maatregelen en duurzame energie worden terugverdiend. Bedrijven die nieuwe technologieën ontwikkelen, kunnen rekenen op een stabiel investeringsklimaat en dus op een duurzame vraag naar innovaties.

Het Nederlandse milieu- en klimaatbeleid van de laatste jaren leek meer op een knipperlicht. Het ambitieuze

beleid van het ene jaar werd het jaar erop vaak alweer afgeschaft en vervangen door iets anders. Denk aan de stimuleringsregelingen voor duurzame energie. Dat geeft onzekerheid voor burgers, ondernemers en investeerders. Een Klimaatwet maakt een einde aan het zigzagbeleid en geeft voor vele jaren stabiliteit en richting aan het klimaatbeleid. Innovaties en investeringen in schone technologie krijgen daarmee de wind in de rug.

De wind in de rug voor innovaties en investeringen

Niet alleen het klimaatprobleem wordt opgelost

Maatregelen die broeikasgassen reduceren, verminderen meestal ook de lokale luchtvervuiling die ontstaat door fijnstof, ozon en verzuring. Maatregelen zoals het uitbannen van kolencentrales helpen tegen klimaatverandering én verbeteren de luchtkwaliteit. Dit betekent dat de kosten van CO₂-reductiemaatregelen (deels) worden gecompenseerd door de baten van schonere lucht voor mens en natuur. De baten van schonere lucht – zoals minder vroegtijdige sterfte, minder chronische bronchitis, hogere arbeidsproductiviteit door een lager ziekteverzuim – worden geschat op 0,9 tot 2,8 procent van het Europese nationaal inkomen.¹¹

Een Klimaatwet maakt ons minder afhankelijk

Een Klimaatwet vermindert de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen zoals olie en gas uit minder stabiele landen. Het belangrijkste middel om de klimaatdoelen in de Klimaatwet te halen is energiebesparing. De uiterst welkome bijwerking hiervan is dat Nederland minder

olie en gas hoeft te importeren. Het groene energieplan Green4Sure laat zien dat de afhankelijkheid van Nederland van fossiele energiebronnen met 20 procent afneemt als de binnenlandse uitstoot van broeikasgasen tussen nu en 2030 met 50 procent slinkt.¹²

Ook andere landen werken aan een Klimaatwet

In landen om ons heen wordt ook aan de invoering van Klimaatwetgeving gewerkt. In het **Verenigd Koninkrijk** heeft de Labourregering met steun van de Conservatieven in 2007 een concept-Klimaatwet ingediend.¹³ Hierin zijn wettelijk bindende tussendoelen vastgelegd, afgeleid van langetermijndoelen voor 2020 en 2050. Over de hoogte van de reductiedoelen wordt momenteel het debat gevoerd. In **Ierland** wordt een dergelijke Klimaatwet op dit moment in het parlement behandeld.¹⁴ In de Verenigde Staten wordt, ondanks het ontbreken van een federaal klimaatbeleid, in een aantal staten flink aan de weg getimmerd met klimaatwetgeving. Zo heeft **Californië** in 2006 een Klimaatwet ingevoerd om de uitstoot in 2020 met 25 procent te reduceren (t.o.v. het huidige niveau), en in 2050 met 80 procent.¹⁵ Onder de noemer 'The Big Ask' starten zusterorganisaties van Milieudefensie, tegelijk met de Klimaatwetcampagne in Nederland, in 16 andere Europese landen campagnes voor een nationale Klimaatwet.

WWW.THEBIGASK.EU Calling for annual cuts in emissions across Europe

Our debt

"We need politicians to be properly accountable for fighting climate change – in the here and now, not the next Parliament. Without annual rate of change targets, it's too easy for the timetable to slip. And once it has slipped, it's much harder to make up the difference later. Climate change is our debt to future generations. Everyone knows you're more likely to pay off a debt if you commit to regular instalments. That's why it's vital that we have annual targets for the rate of carbon reduction."

David Cameron, leider van de Britse Conservatieve Partij, in een speech over het Britse Klimaatwetsvoorstel, 12 maart 2007.

Samenvatting en conclusies

Om te voorkomen dat het klimaatprobleem uit de hand loopt, moeten de mondiale emissies uiterlijk in 2015 hun maximum bereikt hebben. Daarna moeten vooral de emissies van industrielanden fors omlaag; in 2050 zo'n 80 tot 95 procent lager dan in 1990 (bron: IPCC).

De vooruitzichten zijn echter onrustbarend.

Volgens het IEA stijgt de mondiale CO₂-uitstoot tussen 2005 en 2030 bij ongewijzigd beleid met ongeveer 60 procent waarmee we afstevenen op een gemiddelde temperatuurstijging op aarde van 3 tot 6 graden Celsius. De scenario's die het IEA schetst, maken duidelijk dat we in een enorme tijdslem verkeren.

Een brede coalitie van maatschappelijke organisaties wil daarom dat Nederland een Klimaatwet invoert. Zo'n wet moet garanderen dat we onze uitstoot daadwerkelijk terugdringen.

Hoe ziet de Klimaatwet eruit?

In de Klimaatwet staat hoeveel broeikasgassen er in Nederland jaarlijks de lucht in mogen: het nationale klimaatbudget. Dit budget daalt elk jaar met ongeveer 3 procent. Dit jaarlijkse percentage is afgeleid van de volgende klimaatdoelen die ook in de Klimaatwet zijn opgenomen:

- in 2020 stoot Nederland 30 procent minder broeikasgassen uit dan in 1990
- in 2030 stoten we 50 procent minder uit dan in 1990
- in 2050 stoten we 80 tot 95 procent minder uit dan in 1990
- deze doelen worden vertaald in jaarlijkse tussendoelen: elk jaar stoten we minimaal 3 procent minder uit.
- het jaarlijkse klimaatbudget wordt verdeeld over de vakministeries. De vakministers worden verantwoordelijk voor de doelstellingen van hun sector.

De Klimaatwet regelt ook dat Nederland ontwikkelingslanden ondersteunt bij hun aanpassingen en bij de vergroening van hun economieën.

De Klimaatwet is een kaderwet: het doel ligt vast, niet welke maatregelen of beleidsinstrumenten moeten worden ingezet. Jaarlijks wordt de voortgang gecontroleerd door de Tweede Kamer.

Uitstoot vastleggen in jaarlijks dalend nationaal klimaatbudget

Waarom hebben we een Klimaatwet nodig?

Volgens het MNP en het ECN is het onwaarschijnlijk dat het kabinet zijn klimaatdoelen haalt. Het kabinet vertrouwt te veel op vrijwillige afspraken (convenanten) met het bedrijfsleven. Die resulteren meestal in 'business as usual', zijn ongeschikt om grote emissiereducties te halen, beschermen achterblijvers en belonen koplopers niet.

Om er zeker van te zijn dat doelen daadwerkelijk worden gehaald, moeten ze bindend worden vastgelegd. Dat gebeurt het beste in een wet. Een Klimaatwet is de eerste noodzakelijke stap om zeker te stellen dat we in 2050 écht 80 tot 95 procent minder CO₂ uitstoten dan in 1990.

Een Klimaatwet legt jaarlijkse tussendoelen vast. Op die manier zijn er tijdens elke kabinetsperiode controlemomenten en kan de voortgang bewaakt worden.

Het klimaatprobleem wordt alleen opgelost als iedereen meedoet. Anders wordt het draagvlak ondermijnd en moeten koplopers vrezen voor hun concurrentiepositie. Een Klimaatwet doorbreekt de patstelling.

Door een Klimaatwet kunnen mensen en bedrijven erop vertrouwen dat hun investeringen in energiebesparen, de maatregelen en duurzame energie worden terugverdiend. Een Klimaatwet biedt bedrijven voor langere tijd een stabiel investeringsklimaat.

Een Klimaatwet vermindert de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen zoals olie en gas uit minder stabiele landen.

Het Verenigd Koninkrijk en Ierland werken aan de invoering van Klimaatwetgeving. Californië kent al een Klimaatwet sinds 2006. In 17 Europese landen, waaronder Nederland, voeren milieuorganisaties campagne voor een Klimaatwet.

Kortom, het is tijd voor een krachtige Klimaatwet.

In de eerste helft van 2008 zoekt een coalitie van maatschappelijke organisaties steun voor een Klimaatwet bij burgers, bedrijven, andere maatschappelijke organisaties en politiek. Medio april verschijnt het voorstel van Stichting Natuur en Milieu, Milieudefensie en Jongeren Milieu Actief over hoe een Klimaatwet er meer in detail uit zou kunnen zien. In de maanden daarna zoeken we wetenschappers en politici op en gaan we in debat over ons voorstel.

**Meer weten?
Kijk op www.klimaatwet.nu**

Dit is een gezamenlijke uitgave van Milieudefensie, Stichting Natuur en Milieu en Jongeren Milieu Actief in het kader van de campagne voor de invoering van een Klimaatwet in Nederland.

De campagne wordt ondersteund door:

AMREF Flying Doctors, ARK, Both ENDS, Cool Climate, Cordaid Mensen in Nood, De Dierenbescherming, De Kleine Aarde, De Provinciale Milieufederaties, Greenpeace, HIER, Hivos, ICCO, IUCN Nederlands Comité, IVN natuur- en milieueducatie, Nelson Mandela Kinderfonds, Oxfam Novib, Peace Parks Foundation, Plan Nederland, Save the Children, Simavi, Solidaridad, Stichting DOEN, Vereniging Natuurmonumenten, Vogelbescherming Nederland, Waddenvereniging, WISE en Wereld Natuur Fonds.

www.klimaatwet.nu

Foto's:
Nutta Yooyean - pagina 2
Michiel Wijnbergh - pagina 3, 4 (onder), 7, 9 (boven), 11
Joerg Boethling - pagina 4 (boven), 5, 8
Camera Press/HH - pagina 9 (onder)
Roel Burgler/HH - pagina 10

Vormgeving: Eric Mels, Hoorn
Druk: Gravisie, Leiden
© 2008, Milieudefensie, Stichting Natuur en Milieu
en Jongeren Milieu Actief

Green4sure

Hét groene energieplan voor Nederland

Juni 2007 presenteerden milieuorganisaties en vakbonden Green4sure, een plan voor een haalbaar, goedkoop én effectief klimaatbeleid. Dit plan geeft aan hoe de klimaatdoelen van het kabinet gehaald kunnen worden tegen de laagste kosten en zonder inzet van kernenergie. Green4sure is een initiatief van Stichting Natuur en Milieu, Greenpeace, Milieudefensie, Wereld Natuur Fonds, FNV-Vakcentrale en ABVAKABO-FNV. Het plan werd opgesteld door CE Delft i.s.m. een aantal gerenommeerde onderzoeksinstituten en is vervolgens doorgekeurd op de effecten voor klimaat, economie en werkgelegenheid.

Green4sure is een breed en samenhangend pakket van marktgerichte instrumenten. Deze nemen de klimaatdoelen als uitgangspunt en laten bedrijven en consumenten vrij in de keuze voor de maatregelen. Dat stimuleert innovatie, belooft creatief ondernemerschap en houdt de keuzevrijheid van bedrijven en consumenten in stand. Vrijblijvend is het niet: alle vervuilers gaan betalen; wie bijdraagt aan de beperking van de CO₂-uitstoot wordt beloond. Het hoofdinstrument van Green4sure is een Klimaatwet.

www.green4sure.nl

noten

- 1 IPCC (2007), Vierde assessment, WGIII Report "Mitigation of Climate Change", Hoofdstuk 13, november 2007
- 2 Elzen, M.G.J. den, en M. Meinshausen (2005), Meeting the EU 2°C climate target: global and regional emission implications, Report 728001031/2005, Bilthoven: MNP
- 3 Dit doel is afgesproken in het coalitieakkoord en in lijn met de analyses van het IPCC. Ook de afspraak bij de klimaatconferentie in Bali dat geïndustrialiseerde landen in die periode reducties van 25 tot 40 procent moeten nastreven, is in deze lijn.
- 4 Het Green4Sure scenario voor Nederland (zie kader) laat zien dat een reductie van 50 procent in 2030 mogelijk is en geeft aan met welke beleid.
- 5 Klimaatverandering tegengaan vraagt een lange adem. Het jaar 2050 is dan ook vaak een ijkjaar in de literatuur. Het recente IPCC-rapport laat zien dat een wereldwijde reductie van 85 procent in 2050 waarschijnlijk nog steeds tot twee graden opwarming zal leiden. We pleiten er daarom voor in de Klimaatwet een hoger reductiedoel op te nemen.
- 6 MNP (2007), Milieubalans 2007, Bilthoven.
- 7 Min 6 procent in 2008-2012 (ten opzichte van 1990).
- 8 MNP (2007), Milieubalans 2007, Bilthoven.
- 9 Zie "Beoordeling werkprogramma Schoon en Zuinig" door ECN en MNP, September 2007. Hierin wordt geschat dat wij het doelniveau van 150 Mton CO₂eq zullen overschieten met tussen de 8 en 23 Mton CO₂eq, afhankelijk van de ambitie van het Europees beleid.
- 10 VROM-raad, Algemene Energieraad en de Raad voor Verkeer en Waterstaat.
- 11 Berk, M.M., Bollen, J.C., Eerens, H.C., Manders, A.J.G., and van Vuuren, D.P. (2006). Sustainable energy: trade-offs and synergies between energy security, competitiveness, and environment, MNP, Bilthoven.
- 12 Green4sure is een initiatief van Stichting Natuur en Milieu, Greenpeace, Milieudefensie, Wereld Natuur Fonds, FNV-Vakcentrale en ABVAKABO-FNV (www.green4sure.nl).
- 13 Draft Climate Change Bill, HL Bill 9 54/3, van 14 november 2007
- 14 Climate Protection Bill 2007, Bill Number 42 of 2007
- 15 Global Warming Solutions Act of 2006 (AB 32)